

Regeling bescherming koopvaardij

Beantwoording van de 7 vragen uit het Integraal afwegingskader voor beleid en regelgeving (IAK)

Het Integraal afwegingskader voor beleid en regelgeving bevat normen waaraan goed beleid of goede regelgeving dient te voldoen. Uitgebreide informatie vind je op www.naarhetaik.nl (klik dan op de tekst "Naar het IAK" in de linker kolom).

1. Wat is de aanleiding?

Aanleiding voor de (concept-)Regeling bescherming koopvaardij is de (initiatief-)Wet ter Bescherming Koopvaardij, het voorstel-Reparatiewet Wet ter Bescherming Koopvaardij en het ontwerp-Besluit bescherming koopvaardij. Deze bevatten delegatiegrondslagen om diverse onderwerpen bij ministeriële regeling te regelen. De (concept-)Regeling bescherming koopvaardij is met het oog daarop ontwikkeld.

2. Wie zijn betrokken?

Bij de wet- en regelgeving ter bescherming koopvaardij zijn betrokken:

- Maritieme beveiligingsbedrijven;
- Scheepsbeheerders, vertegenwoordigd door de Koninklijke Vereniging van Nederlandse Reders (KVNR);
- Kapiteins, vertegenwoordigd door de Nederlandse Vereniging van Kapiteins ter Koopvaardij (NVKK);
- Maritieme vakbond Nautilus International;
- ISO-certificerende instanties, in het bijzonder MSS Global Ltd. en Lloyd's Register /LRQA Ltd.

Betrokken overheidsorganisaties zijn:

- Het ministerie van Defensie;
- Het ministerie van Infrastructuur en Waterstaat;
- Het ministerie van Buitenlandse Zaken;
- De Inspectie Leefomgeving en Transport;
- De Kustwacht;
- Het openbaar ministerie;
- Het ministerie van Justitie en Veiligheid.

3. Wat is het probleem?

Het probleem is dat Nederlands gevlagde koopvaardijsschepen die door het High Risk Area in de Golf van Aden transporten verzorgen behoefte hebben aan bescherming tegen piraterij. In beginsel verzorgt het ministerie van Defensie dergelijke bescherming door zogeheten vessel protection detachments (vpd). Deze bescherming kan soms niet of niet tijdig worden geleverd. In de memorie van toelichting bij het initiatief-wetsvoorstel is daarop uitvoerig ingegaan (kamerstukken 34 558, nr. 6)

4. Wat is het doel?

In aanvulling op militaire bescherming biedt de Wet ter Bescherming Koopvaardij en de daarop gebaseerde regelgeving de mogelijkheid om onder strikte voorwaarden gewapende particuliere beveiliging toe te staan. De toestemming kan slechts worden verleend indien een transport voor militaire bescherming in aanmerking komt maar deze niet of niet binnen een redelijke termijn kan worden geboden door Onze Minister van Defensie, of indien aanvaarding van militaire bescherming zou nopen tot aanpassing van de beoogde vaarroute van meer dan een bij amvb te bepalen aantal

zeemijlen, of aanvaarding van militaire bescherming zou leiden tot een bij amvb te bepalen percentage extra kosten ten opzichte van de kosten voor particulier maritiem beveiligingspersoneel. De Regeling bescherming koopvaardij geeft onder meer een nadere invulling aan een aantal eisen die bij wet of krachtens de wet bij amvb worden gesteld.

5. Wat rechtvaardigt overheidsinterventie?

Overheidsinterventie wordt gerechtvaardigd geacht aangezien militaire bescherming van Nederlands gevlagde koopvaardij schepen niet in alle gevallen of niet steeds binnen een redelijke termijn kan worden geboden en in bepaalde gevallen toch behoefte blijft aan (gewapende) beveiliging van deze koopvaardij schepen tegen het risico van piraterij in het bij amvb aangewezen risicogebied. Bij niets doen blijft de Nederlandse koopvaardij en de bemanning aan boord van deze schepen in gevallen waarbij militaire bescherming niet of niet tijdig kan worden geboden, verstoken van benodigde bescherming.

6. Wat is het beste instrument?

Wetgeving is noodzakelijk in het licht van het geweldsmonopolie van de overheid. Daarbij is in navolging van de commissie-De Wijkerslooth overwogen dat het geweldsmonopolie van de overheid niet als absoluut wordt beschouwd. Het biedt ruimte voor het toestaan van gewapende zelfbescherming, maar alleen dan wanneer er een zorgplicht van de overheid bestaat die niet toereikend kan worden nagekomen. Voorts geldt dat bij het toelaten van vormen van gewapende zelfbescherming de overheid door regulering en toezicht moet zorgen voor voldoende waarborgen. Het geweldsmonopolie van de overheid houdt niet in dat alleen de overheid geweld mag toepassen, maar dat die overheid bepaalt wie onder welke condities daartoe gerechtigd is.

7. Wat zijn de gevolgen voor burgers, bedrijven, overheid en milieu

Voor maritieme beveiligingsbedrijven die beschikken over de vereiste ISO-certificaten (en aan de overige gestelde voorwaarden voldoen) heeft de wet- en regelgeving tot gevolg dat deze bedrijven een vergunning kunnen aanvragen bij de ILT om gewapende maritieme beveiligingswerkzaamheden aan te bieden en te verzorgen.

Voor scheepsbeheerders en kapiteins ter koopvaardij heeft de wet- en regelgeving tot gevolg dat, onder de gestelde voorwaarden en in aanvulling op de mogelijkheid van militaire bescherming, toestemming kan worden gevraagd en verkregen voor gewapende particuliere maritieme beveiliging aan boord van Nederlands gevlagde koopvaardij schepen.

Voor de overheid heeft de wet- en regelgeving tot gevolg dat processen van vergunningverlening, bestuursrechtelijk toezicht en handhaving (ILT), strafrechtelijke handhaving (OM en politie) en toestemmingsverlening (Kustwacht) dienen te worden ingeregeld en uitgevoerd. In de relevante kamerstukken en in de toelichting bij het (ontwerp)besluit is daarop reeds uitvoerig ingegaan. Korthedshalve wordt daarnaar verwezen.